

REFERAT Teknik-, miljø- og havneudvalget 2022-2025

d. 22-08-2024

Mødedato   Torsdag d. 22. august 2024 kl. 15:30

Mødested   Ærø Rådhus, mødelokale 3

Mødedeltagere   Inga Blom Thomas, Johannes Renneberg, Leo Holm, Karin
Thumilaire (Fravær), Jens Weiss

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Vejvedligeholdelse - analyse af det kommunale asfalterede vejnet.....	4
Stillingstagen til udskiftning af lamper.....	5
Havne - Telthallerne.....	6
Havne - Regulativ, takster og ordensregler 2025.....	8
Havne - Friplads jolle Ærø Søredningsforening.....	11
Ansøgning om støtte til Projekt Maritime Battery Life.....	12
Status på implementeringen af Ærø Klimaplan 2022.....	16
CO2e-opgørelser for Ærø 2023.....	19
Salg af grund - Matr. nr. 78 St. Rise By, Rise, Kirkeballevej 11, 5970 Ærøskøbing.....	22
Strandskoven - Anmodning om afklaring omkring servitut.....	24
Orienteringspunkter august 2024.....	28
Godkendelse af referat.....	30

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

S2020-11327

Sagsfremstilling:

Udvalget anmodes om at godkende dagsordenen.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Johannes Renneberg (A) deltog på teams.

Godkendt.

Punkt 2: Vejvedligeholdelse - analyse af det kommunale asfalterede vejnet

S2024-2533

Indledning:

Til orientering fremlægges udarbejdet rapport.

Sagsfremstilling:

Sweco har været det kommunale asfalterede vejnet i Ærø Kommune igennem og på den baggrund udarbejdet rapporten "analyse og konsekvensberegninger af det kommunale asfalterede vejnet i Ærø Kommune".

I punktet deltager Torben Christensen fra Sweco. Han vil fremlægge rapporten.

Rapportens konklusioner er, at det kommunale asfalterede vejnet trænger til vedligeholdelse og at Sweco anbefaler at der tillægges budgettet yderligere midler til denne vedligeholdelse. Der er i forbindelse med budget 2025 lavet budgetønske til vejvedligehold, budgetønske 1.1 Renovering af veje. Rapporten understøtter dette budgetønske.

Rapporten omfatter kun de kommunale asfalterede veje. Ikke stier, fortove, veje med anden belægning samt det tilknyttede vejafvandingsystem.

Desuden er de 4 veje som blev ramt af stormfloden, ikke medtaget i rapporten, da de er medtaget i stormflodsbudgettet.

Økonomi:

Rapporten understøtter budgetønske nr. 1.1 Renovering af veje - vedlagt som bilag.

Sagen afgøres af:

Teknik-, miljø- og havneudvalget.

Indstilling:

Park og vej indstiller, at rapporten tages til efterretning.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget tog rapporten til efterretning.

Bilag

Analyse og konsekvensberegninger af det kommunale vejnet i Ærø Kommune_I

Budgetønske 1.1 - Renovering af veje

Ærø_Kommune_vejpræsentation_22august2024

Punkt 3: Stillingstagen til udskiftning af lamper

S2024-2153

Indledning:

Der skal tages stilling til udskiftning af vejbelysning på strækninger i Ærøskøbing. Bilag vedhæftet. Det drejer sig i alt om 117 stk. lamper.

Sagsfremstilling:

Som en del af renoveringsplanen for vejbelysning skal der tages stilling til, om lamperne skal indgå i planen og udskiftes fra FM lamper til Albertslundlamper med master og lamper i farven grøn. Der er opsat en prøvemodel af Albertslundlampen ved Rådhuset

Historik:

Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. januar 2021, at arbejde videre med en renoveringsplan for Kommunens vejbelysning.

Økonomi:

Udgifterne holdes indenfor bevilling til renovering af vejbelysning

Sagen afgøres af:

Teknik-, miljø- og havneudvalget

Indstilling:

Park og Vej indstiller, at lamperne udskiftes.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget udsætter sagen med bemærkning om, at udvalget ønsker et oplæg til udskiftning af lamper i området, der kan rummes indenfor nuværende budget. I den forbindelse undersøges gensalgsværdien af de eksisterende lamper.

Bilag

FM Lamper i Ærøskøbing

Albertslund lampe

Punkt 4: Havne - Telthallerne

S2024-2419

Indledning:

Udvalget skal tage stilling til ansøgning om etablering af riggerværsted på Marstal Havn samt flytning af havnens Telthal.

Sagsfremstilling:

Lejer af areal på Marstal havn har ansøgt om at opføre et riggerværksted, udvide det lejede areal og som konsekvens heraf flytte havnens telthal og fjerne de to telthaller lejer har lejekontrakt på.

April 2024 henvendte ansøger sig til Havnefogeden for mundtligt at fremlægge projektet. Der blev ikke fremlagt nogle visualiseringer, men Havnefogeden fremsendte den 17/4 en accept til lejer at de kunne arbejde videre med projektet vedrørende nedrivning af de af bådlaugets lejede telthaller og efterfølgende opførelse af nybygning på det lejede areal.

Det fremgår desuden af accepten at telthallerne vil kunne købes af lejer til nedrivning, når tilladelser fra relevante myndigheder til nybygning foreligger og det er tilkendegivet over for Havnevæsenet, at projektet vil blive realiseret. Priserne for telthallerne vil være den på salgstidspunktet vurderede markedspris. Bilag 1.

Ansøger mødte på havnekontoret i maj med projektet som var blevet udvidet med 300 m², og derudover skulle havnens telthal også nedrives for at gøre plads til deres udvidede projekt og arealudvidelse. Dette foregik mundtligt og Havnefogeden gav udtryk for, at han ville modsætte sig denne udvidelse, idet havnevæsenet lider under pladsmangel og havnens telthal bruges til lager af ISPS udstyr, afspærrings materiale, spildolie tønder, ærøguider i sæsonen, affaldscontainere, redningsudstyr og diverse andre materialer til den daglige drift. Desuden bruges havnens telthal om vinteren til reparation/vedligehold af bord/bænke og andre større dele der ikke er plads til i vores værksted. Desuden er havnens telthal sat på beton og har el installeret.

Havnefogeden indkaldte til et forventningsafstemningsmøde med ansøger på havnekontoret. Det blev gennemført den 27/5. Referat ses af Bilag 2.

Det blev besluttet, at ansøger skulle komme med visualiseringer af løsninger der kan tilgodese alle parter. Den 10. juni 2024 modtog havnefogeden forslag til løsninger 'bilag 3'.

Der er ikke kloak og strøm på materialepladsen på Taget. Strøm er en nødvendighed for havnens fremtidige drift, og derudover bør der laves en korrekt fundering på arealet af forsikringsmæssige årsager. Desuden skal der laves betondæk til den eventuelt flyttede telthal. Havnefogeden har i dialogen givet udtryk for at lejer skal betale for disse udgifter samt rydning af arealet og flytning af telt og materialer, idet det er lejers ønske at havnevæsenet skal flyttes væk fra det oprindelige areal.

Bilag 4 er tegninger på det udvidede projekt.

Havnefogeden vurderer, at der er to mulige scenarier for delvis eller hel realisering af ansøgers projekt.

Scenarie 1: De 2 udlejede telthaller nedrives af lejer og der bygges på det oprindelige areal 400 m². Nedrivning af de 2 telthaller betales til markedspris. Strøm, vand og kloak etableres på lejers regning iht. Generelle Bestemmelser i arealleje kontrakt.

Scenarie 2: Havnevæsenets telthal flyttes til Havnens Materialeplads. Udgifterne til flytning af havnens telthal pålægges lejer og det lejede areal udvides til 700 m², hvorefter der bygges efter lejers specifikationer. Nedrivning af de to telthaller betales til markedspris. Strøm og kloak etableres på lejers regning iht. generelle bestemmelser i arealleje kontrakt. Etablering af strøm på Materialepladsen betales af lejer.

Havnevæsenet bliver flyttet rundt uden hensyn til drift og omkostninger. I 2017 mistede havnevæsenet Det Røde Pakhus. Bådpladsen i Jollehavnen overgik til anden lejer i 2019. Lastekajen ved bro 2 blev reduceret i 2022, til brug for Navigationsskolen øvelsesudstyr. Deruden forventer havnevæsenet ikke at kunne afsætte tid til det ansøgte projekt, idet der stadig er planlagte projekter der er udsat grundet stormfloden 2023.

Teknik-, miljø og havneudvalget skal tage stilling til om ansøgers ønsker kan imødekommes, og i givet fald hvilke af de 2 scenarier, der skal muliggøre realiseringen.

Retsgrundlag:

§18 - 19 Regulativer for leje af areal på Havnene.

Tværgående politikker:

Turisme / Erhverv.

Økonomi:

Scenarie 1: Udgifter pålægges lejer.

Scenarie 2: Udgifter pålægges lejer.

Sagen afgøres af:

Teknik-, miljø- og havneudvalget.

Indstilling:

Havnefogeden indstiller, at udvalget tager stilling til:

- Om ansøgningen om etablering af et riggerværksted på Marstal Havn, som betyder en forøgning af areal og flytning af havnens telthal, skal afslås.

Eller:

- om et af de 2 scenarier beskrevet i sagsfremstillingen, kan imødekommes under forudsætning af, at projektet kan dokumentere både de relevante myndighedstilladelser og den finansiering, der er nødvendig for projektets realisering..

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget besluttede at scenarie 2 beskrevet i sagsfremstillingen kan imødekommes, under forudsætning af, havnen får reetableret sin telthal forud for at projektet påbegyndes.

Bilag

Telthallerne bilag 1

Referat med kommentarer 30-05-2024 bilag 2

Forslag vedr. arealer bilag 3.

Drawings and Visualization bilag 4.

Punkt 5: Havne - Regulativ, takster og ordensregler 2025

S2024-2421

Indledning:

Stillingtagen til Havnevæsenets regulativ, takster og ordensregler gældende for 2025.

Sagsfremstilling:

Havnefogeden fremlægger forslag til opdateret regulativ, takster og ordensregler for 2025. Grundlaget er:

- Regulativ, takster og ordensregler for indeværende år 2024 (vedhæftet som bilag)
- Beslutning KB 17/4 2024 vedr. bortfald af færgernes betaling af vareafgifter for passagerer og biler under 3.500 kg, samt bevarelse af maks.grænsen for afgifter
- Takstblad fremskrevet fra 2024 til 2025 (se bilag)
  - Uændrede takster fra 2024:
    - Sommerstrøm faste bådpladser
    - Kraftstrøm, TS-strøm og Ferskvand gæstesejlere mv
    - Studepladser/salgsvogne
    - Takster vedr. Søndre Bedding
    - Ventelister
    - Adresse på Havnekontorerne
    - Gæstesejlere
    - Autocamperparkering
  - Hvis takster for gæstesejlere og autocamperparkering, i lighed med ved prioriteringsdebatten 27/9 2023, besluttet fremskrevet med KL's fremskrivning 4,0% og dernæst afrundet til nærmeste hele 5 kr. vil det betyde stigning på 10 kr. for døgtakster, dog 15 kr. for passagerskibe > 12 personer.
  - Øvrige takster reguleres efter KL's skøn for pris- og lønudvikling fra 2024 til 2025 med 4,0% (inkl. efterhæng fra 2022 og 2023 på +0,1%)
- Øvrige forslag til ændringer/præciseringer i forhold til 2024:
  1. Tillæg til den gennemsnitlige strømudgift øges fra 55 øre til 95 øre pr. kwh. Ovenstående i stedet for at fakturere målerleje/adm.gebyr ved hver aflæsning/faktura som blev vedtaget sidste år. Målerleje faktureres i så fald kun en gang årligt.
  2. Registreringsgebyr svarende til flyttegebyret (277,90 kr. 24-niv.) opkræves ved hver ny registrering af fast bådplads, herunder helt nye, flytning efter eget ønske, ejerskifte, ægtefæller/børn/arvinger, bådskitte der medfører behov for ny plads, opsigelse og genregistrering o.l. Der er meget stor udskiftning og stigende antal omregistreringer mv. af bådpladser. Alene i denne sæson er der indtil nu registreret ca. 180 ændringer af bådpladser (opsigelser, nye, flytninger o.l.) Sidste sæson var der i alt mere end 300 ændringer. Dette skal ses i forhold til, at det samlede antal fastliggere er omkring 500.
  3. Vinterplads i vand uden fast bådplads sættes til samme takst som en helårsplads. Lystbåde uden tilknytning kan ikke bare placeres gratis for vinteropbevaring ved broerne.
  4. Både, der bruges til fremleje og floteller o.l. bør betale højere takst end blot som almindelig fast bådpladsleje. Det kan vel betragtes som en form for erhverv. Hvis denne aktivitet skal være tilladt bør bådpladslejer indhente tilladelse til udlejning ved havnemyndigheden og betale samme takst som en autocamper pr. udlejet overnatning. Deres lejere bruger havnens faciliteter, hvilket bl.a. er set annonceret på air-bnb.
  5. Der kan ikke tilknyttes mere end 1 konkret båd til en given bådplads. Der kan altså ikke skiftes mellem flere af egne både på samme plads.
  6. Udlandsgebyr 100 kr./år hvis adresse udenfor Danmark. Dette dækker udsendelse af bådpladsfaktura og årsmærket. Ved yderligere fakturering eller brev til udlandet pålægges 50 kr. i portogebyr.
  7. Ved salg/overdragelse af båd, er sælger ansvarlig for båden og dertil knyttede udgifter, indtil ny ejer enten har fjernet båden fra havnen eller har registreret sig på fast bådplads.
  8. Bopæl/Fast ophold på både i havnen. Bør betale en højere fast pris end blot den rene bådpladsleje. Der slides forholdsmæssigt mere på havnens faciliteter vand, bad, toiletter, affald. Forslag udover bådpladslejen: Forudbetaling fx. 4.000 kr./kvartal per person. Herudover betales strøm efter forbrug og for bad i vinterperioden.

9. Hvis bådpladslejer ikke er bosat på Ærø skal der afgives kontaktoplysninger på lokal opsynsperson: navn, adresse, telefon og mail

Såfremt gæstesejler taksterne fastholdes uændret fra 2024 til 2025, bør der ikke ske automatisk/teknisk fremskrivning af havnens budget for gæstesejler- og autocamperindtægter, idet der så vil være tale om en egentlig rammebesparelse, der kun kan realiseres ved nedsat serviceniveau, da der ikke kan forventes fortsat vækst i antallet af gæstesejlere/autocampere.

Historik:

Havnevæsenets regulativ, takster og ordensregler ajourføres årligt i forbindelse med budgetlægningen for det kommende år.

Teknik-, miljø- og havneudvalget vedtog på møde 8. april 2021 regulativ for studepladser og salgsvogne på havnene. På møde 24/2-22 blev nye placeringer fra 2022 besluttet. (S2022-695)

På møde i Kommunalbestyrelsen 22. februar 2023 besluttedes, at takster vedr. salg af strøm følger forudgående kvartals gennemsnitlige afregningspris tillagt 0,55 kr./kwh. (S2022-11044)

På møde i Kommunalbestyrelsen 17. april 2024 blev færgerne, med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2024, fritaget for betaling af vareafgifter for passagerer og biler under 3500 kg. Maks.grænsen for vareafgifter blev bevaret. Havnens rammebevilling blev ikke kompenseret for denne årlige mindreindtægt på 239 tkr.

Retsgrundlag:

Havneloven.

Tværgående politikker:

Turisme og Erhverv.

Økonomi:

I lighed med de tidligere 4 år reguleres taksterne (hvis ikke konkret takstfastsættelse) efter KL's skøn for pris- og lønudvikling (ekskl. overførsler). Fremskrivningen er ifølge budgetvejledning 2025-28 på 3,9% fra 2024 til 2025. Korrigeret for efterhæng fra B24 på -0,3% fra 2022 til 2023 og +0,4% fra 2023 til 2024 bliver den samlede fremskrivning på 4,0%.

Jfr. ovenfor bør budgetindtægtsposterne for gæstesejlere og autocampere ikke automatisk fremskrives fra 2024 til 2025-niveau, såfremt det besluttes, at disse takster skal fastholdes uændret. Det er reelt en rammereduktion, hvis havnens indtægtsbudget fastholdes uden at de faktiske realiserbare indtægter kan følge med.

Økonomisk påtegning:

Løn og økonomi bemærker, at såfremt taksterne for lystbåde og autocamperer ikke pris og løn fremskrives, vil havnens ramme skulle nedskrives med samlet 229 tkr. idet rammens indtægter automatisk er fremskrevet jvf. KL's pris fremskrivning.

Såfremt taksterne fremskrives, vil rammen ikke skulle reguleres.

Såfremt taksterne ikke fremskrives, vil den manglende indtægt på 229 tkr skulle dækkes af en tillægsbevilling, finansieret af kassebeholdningen.

Sagen afgøres af:

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling:

Havnefogeden indstiller, at det fremlagte forslag til regulativ, takster og ordensregler for 2025 godkendes.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget indstiller, at det fremlagte forslag til regulativ, takster og ordensregler for 2025 godkendes.

Beslutning på Økonomi- og erhvervsudvalget 05-09-2024

Økonomi- og erhvervsudvalget anbefaler Teknik-, miljø- og havneudvalgets indstilling godkendt med den tilføjelse, at taksterne for gæstesejlere og autocampere også prisen skrives, og at der ved fremtidige takstsager udarbejdes en oversigt over takster i andre havne i nærområdet.

Beslutning på Kommunalbestyrelsen 18-09-2024

Der blev stemt om indstillingen fra Teknik-, miljø- og havneudvalget.

For stemte: Hans Peter Rønn Bolding, Karin Thumilaire, Johannes Renneberg, Leo Holm, Inga Blom Thomas og Jens Weiss (6 stemmer)

Imod stemte: Peter Hansted, Frank Thorsted, Knud Borck, Bent Juul Sørensen, Iza Alfredsen, Minna Henriksen, Carl Jørgen Heide og Flemming Boye (8 stemmer).

Undlod at stemme: Mads Boeberg Hansen (1 stemme)

Forslaget var hermed bortfaldet.

Der blev stemt om indstillingen fra Økonomi- og erhvervsudvalget.

For stemte: Peter Hansted, Frank Thorsted, Knud Borck, Mads Boeberg Hansen, Bent Juul Sørensen, Iza Alfredsen, Minna Henriksen, Carl Jørgen Heide og Flemming Boye (9 stemmer).

Imod stemte: Hans Peter Rønn Bolding, Karin Thumilaire, Johannes Renneberg, Leo Holm, Inga Blom Thomas og Jens Weiss (6 stemmer)

Forslaget var hermed vedtaget.

Bilag

Havnetakster 2025 fremskrivningsark til TMHU 20-08-2024

Endeligt regulativ takster ordenregler 2024 til tryk

Punkt 6: Havne - Friplads jolle Ærø Sørødningsforening

S2024-2420

Indledning:

Stillingtagen til ansøgning om friplads.

Sagsfremstilling:

Ærø Sørødning søger i brev den 6. juni 2024 om friplads til deres jolle tæt på fiskerihavnen.

Jollen bruges til sørødning ved grundt vand hvor Erria Rescue ikke kan komme ind og redde.

Jollen er en Nordic 470, og er doneret af Ærøskøbing Sejlklub, som ikke har brug for den længere. Bilag 1.

Havnen har sat jollen på venteplads til en plads i Fiskerihavnen.

Historik:

N/A.

Retsgrundlag:

Ingen.

Tværgående politikker:

Turisme / Erhverv.

Økonomi:

Pris u/7 meter. kroner 2.015,36,- p.a.

Økonomisk påtegning:

Løn og økonomi bemærker at såfremt der bevilget friplads til Jollen tilhørende Ærø Sørødningsforening, vil mindredriften kunne dækkes af Havnens ramme.

Dette vil ikke have betydning for kommunens likviditet.

Sagen afgøres af:

Teknik-, miljø- og havneudvalget.

Indstilling:

Havnefogeden indstiller, at der gives friplads til jollen.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget godkendte, at der gives friplads til jollen.

Punkt 7: Ansøgning om støtte til Projekt Maritime Battery Life

S2024-2437

Indledning:

Stillingtagen til ansøgning om støtte på 200 tkr. til Maritime Battery Life projektet for brugte batterier fra Ellen.

Sagsfremstilling:

Teknisk afdeling har den 1. juli 2024 modtaget en ansøgning fra Henrik Hagbarth Mikkelsen på vegne af Marstal Navigationsskole og partnerskabet for Battery Life-Projektet, om støtte til projekt, Maritime Battery Life for brugte batterier fra Ellen.

Formålet med projektet er at forlænge levetiden på batterier i elektriske færger samt upcycle udtjente batterier til andet formål som bl.a. el-lagringsmuligheder.

Projektet er opdelt i to faser, hvor partnerskabet ansøger Ærø Kommune om 200 tkr. i medfinansiering til fase 1. Fase 1 har sammenlagt et budget på 650 tkr. og en varighed på 12 måneder.

Information om fase 1:

Fase 1 er opdelt i to dele.

Del 1 handler om, at lære at forlænge levetiden på maritime batterier ved hjælp af batterilevetidsstyring med sidste nye principper. Dette gøres i samarbejde med SDU Center for Industriel Elektronik i Sønderborg og Danmarks Teknologiske Institut. I praksis vil der blive forsket og lavet cycle-test af brugte batterimoduler fra Ellen på SDUs laboratorie i Sønderborg. Der vil også være ombord-tests af batterimoduler og en optimering af batteristyringsalgoritmerne på Ellen.

I Del 2 opbygges der et lokalt batteriværksted på Reberbanen ved Marstal Navigationsskole, hvor lokale kompetencer skal lære at teste brugte batterier og identificere deres helbredstilstand i deltaljer. Således vil man kunne skelne battericellernes tilstand og bruge dem enten som reservebatterier på el-færger (de bedste), eller renovere/upcycle dem og anvende dem til havnebatterier (udtjente til færgebrug), eller finde de battericeller, som ikke kan upcycles og dermed skal sendes til genbrugsanlæg.

Batterierne som bruges i fase 1 ejes allerede af Ærø Kommune. Med projektet vil batteriernes økonomiske levetid kunne forlænges.

Det ønskede resultat af fase 1 er,

- at en del af de batterier, som er ombord, vil få en længere levetid på færgen.
- at de batterier som ikke længere kan bruges ombord på færgen, upcycles til havnebatterier. Dermed vil de kunne skabe værdi til Ærø Kommune ved eventuelle nye elfærgeladestationer i Ærøskøbing og/eller til balancering til elnettet igennem batterilagringmuligheder.
- at de battericeller, som ikke længere kan bruges sendes til genoparbejdning af deres råmaterialer ved specialanlæg.

Kort information om fase 2 og det videre arbejde:

Resultatet af fase 1 er viden og erfaring, fra tests af batterierne fra Ellen, som kan bruges i fase 2. Fase 2 handler om skalering til at kunne håndtere denne opgave, da der i fremtiden vil komme flere hundrede brugte batterimoduler fra Ellen og andre elfærger. Målet er at kunne gøre det regionalt/lokalt, så værdien bliver hos færgeoperatøren/Ærø Kommune i stedet for at ende i udlandet.

Projektpartnere:

Partnerskabet for Battery Life-projektet består af fire partnere, som har følgende roller i fase 1:

- Danmarks Teknologiske Institut og SDU Center for Industriel Elektronik i Sønderborg udfører avancerede aldrings- og ladetest af batterierne og forundersøgelser af forbedrede metoder til batteristyring.
- Lokale aktører fra Ærøfærgerne og Marstal Navigationsskole bidrager med deres operationelle og uddannelsesmæssige erfaringer.

Derudover forventes det, at udstyrsleverandørerne Danfoss og Leclanché, der var partnere i E-ferry- projektet, deltager som associerede partnere (uden budget) i fase 1-undersøgelserne med viden og erfaringer som interessenter i værdikæden for maritim batteridrift.

Finansiering:

Finansieringen til fase 1 udgør 650 tkr. Partnerskabets egenfinansiering er på 250 t.kr. Ærøfonden har tildelt 200 tkr. i medfinansiering. Partnerskabet søger Ærø Kommune om de resterende 200 tkr.

Administrationens vurdering af projektet:

Battery Life-projektets formål vurderes til at bidrage til implementeringen af klimaplanens indsatsområder 'energi', 'transport' og 'forbrug'. Derudover vurderes det som et godt demonstrationsprojekt, der kan bidrage til opfyldelse af Ærøs selvforsyningsmål.

Særligt er der lagt vægt på, at klimabelastningen ved batteriproduktion samt -afskaffelse ofte er i fokus ved elektrificering af transportsektoren, og da Ærø Kommune har satset på elektrificering af færgedriften, giver det god mening at arbejde med at forlænge batteriernes operationelle levetid for at kompensere bedre for det miljømæssige og økonomiske aftryk fra batteriproduktionen.

Det vurderes til at være det rette tidspunkt til projektet, da den beregnede maritime levealder for de batterier i Ellen, som ikke blev skumfyldte og skadet ved hændelsen i 2023 vil nås i løbet af de næste 4 år.

Hvis 'second-life' projekterne realiseres, når batterierne er udtjente i færgesammenhæng, muliggør det lagring af lokalt produceret el med allerede betalte batterier. Dermed vil det gøre el-lagring til opfyldelse af selvforsyningsmålet billigere.

På baggrund af overstående anbefaler administrationen, at der bevilliges midler til fase 1 af Battery Life-projektet, og at disse midler tages fra restmidlerne af RESponsible Island Prize. RESponsible Island Prize på 3.705 tkr. blev i 2020 givet til Ærø, som en anderkendelse af Ærøs innovative energiløsninger og som bidrag til et bæredygtigt og klimavenligt Europa. Det giver derfor god mening, at dele af RESponsible Island Prize, som den mest energiansvarlige ø går til at udvikle innovative løsninger til at forlænge batteriers levetid og dermed gøre det mere økonomisk og miljømæssigt bæredygtigt at elektrificere færgerne.

Historik:

I 2020 modtog Ærø RESponsible Island Prize på 3.705 tkr. som en anderkendelse af Ærøs innovative energiløsninger.

Tværgående politikker:

Ærøs Klimaplan 2022

Visionsplan for Ærøs energiforsyning

Erhvervspolitikken, indsatsområde 11.

Økonomi:

Partnerskabet for Battery Life-projektet ansøger Ærø Kommune om 200 tkr. til fase 1 af projektet.

Der er ikke afsat midler i 2024 budgettet og der er heller ikke indsendt budget forslag til 2025 budgettet.

Alle midlerne fra RESponsible Island Prize på 3.705 tkr. er udmøntet. Men en del af restmidlerne vil kunne overflyttes til Maritime Battery Life projektet.

RESponsible Island Prizen på i alt 3.705 tkr. er udmøntet til følgende:

- Ærø Borgerenergifællesskab 500 tkr.
- Skovrejsning 1.500 tkr.
- Undersøgelse af mulighed for ålegræs 100 tkr.
- Kommunalt el-cykel projekt 350 tkr.
- Interessent- og infomøder 200 tkr.
- Kortlægning af mulighed for udvidelse af V.E. anlæg 133 tkr.
- LIFE-ring projekt i bl.a. Stokkeby Nor 802 tkr.
- Deltagelse i konferencer mv. med formål at udbrede kendskab til Ærøs vedvarende energi 120 tkr.

Undersøgelse af mulighederne for ålegræs rundt om Ærøs kyster er udarbejdet igennem det forpligtende samarbejde med Svendborg Kommune. Derfor skal de 100 tkr. fra RESponsible Island puljen, som er øremærket en undersøgelse af ålegræs, ikke bruges, og kan derfor anvendes til medfinansiering af ansøgningen.

Der er afsat 200 tkr. til interessent- og informationsmøder med eksterne parter/konsulenter, som endnu ikke er brugt. Flere interessent- og infomøder bliver afholdt igennem konkrete klimaprojekter, der har særskilt finansiering som også inkluderer borgerinddragelse, hvorfor det må forventes at der kan frigøres 100 tkr. herfra til medfinansiering af ansøgningen.

Der vil derfor via omrokering af midlerne afsat under RESponsible Island puljen kunne findes 200 tkr. til medfinansiering af fase 1 af Maritime Battery Life Projektet.

Økonomisk påtegning:

Løn og økonomi bemærker, at RESponsible Island Prize er udmøntet.

Der har ikke været forbrug på det, der er afsat til Ålegræs 100 tkr. og det, der er afsat til Interessent- og infomøder 200 tkr.

Såfremt det vedtages, at der skal ydes støtte til Projekt Maritime Battery Life med 200 tkr. skal det besluttes, hvilke af ovenstående poster der skal finansiere støtten.

Såfremt støtten finansieres af tidligere udmøntet bevillinger fra RESponsible Island Prize, vil støtten ikke have konsekvens for kommunens kassebeholdning.

Sagen afgøres af:

Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Indstilling:

Teknisk afdeling indstiller, at:

- ansøgningen om støtte på 200 tkr. til Maritime Battery Lifes fase 1 godkendes.
- finansieringen sker ved omprioritering af tidligere bevilgede midler fra RESponsible Island Prize som beskrevet under Økonomi.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget anbefaler:

- at ansøgningen om støtte på 200 tkr. til Maritime Battery Lifes fase 1 godkendes.
- at finansieringen sker ved omprioritering af tidligere bevilgede midler fra RESponsible Island Prize som beskrevet under Økonomi med 100 tkr. fra bevilling til ålegræs og 100 tkr. fra bevilling interessent- og informationsmøder.

Beslutning på Økonomi- og erhvervsudvalget 05-09-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalgets indstilling blev godkendt.

Bilag

Ansøgning til Ærø Kommune om støtte på 200.000 kr til Maritime Battery Life projekt fase 1 af 12 måneders varighed version 28052024

Bilag 2. Maritime Battery Life brochurer dansk udgave 27052024-1

Bilag 1. Maritime Battery Life project plan version 10042024

Punkt 8: Status på implementeringen af Ærøs Klimaplan 2022

S2024-2010

Indledning:

Orientering om status på implementeringen af Ærøs Klimaplan 2022

Sagsfremstilling:

Ærøs Klimaplan 2022 blev vedtaget i oktober 2022. Vi er nu 1,5 år inde i implementeringen af planen med 1,5 år til første række delmål skal være opfyldt.

Som bilag er vedhæftet et statusdokument over delmålene ved hjælp af et trafiklyssystem med dertilhørende kommentar.

Her er det især værd at bemærke følgende:

Indsatsområde 'energi':

- Der er blevet udarbejdet et notat om elektrificering og fremskrivning af Ærøs energiforbrug. Derudover er der blevet udarbejdet en screening for områder til solceller, og en screening for områder til vindmøller. Notatet og screeningerne er værdifuldt baggrundsmateriale til udbygningen af vedvarende energi på Ærø. Udbygningen af VE er nødvendig for at opnå klimaplanens mål om selvforsyning af el- og varmesektoren.
- Ærø Borgerenergifællesskab a.m.b.a. har indgået en samarbejdsaftale med Rise Fjernvarme om et mindre testanlæg til solceller, kaldet projekt 'Rise Sol', hvor borgere og virksomheder kan investere i forhold til deres eget elforbrug i soltimer. Anlægget skal teste principper for deling af el i lille skala.
- Ærø Borgerenergifællesskab a.m.b.a. har opsat smartstyring af private varmepumper rundt omkring på Ærø. Det er fortsat under udbygning.
- Der er udsendt tilbudsindhentning til udarbejdelse af en varmeplan for Ærø. Varmeplanen vil blive brugt som et solidt styringsværktøj, der kan bidrage til målsætningen om en CO2e-neutral, fossilfri og selvforsynende el- og varmesektor.
- Ærøskøbing fjernvarme udvider deres kapacitet, ved at udbygge solfangerfeltet og bygge en ny og større akkumulatortank til lagring af fjernvarmevand som er opvarmet 100% bæredygtigt af sol og halm fra Ærø. Udvidelsen af fjernvarmen bidrager til selvforsyningsmålet.
- Der er et projekt i gang, som arbejder med at forlænge levetiden på maritime batterier fra Ellen, samt upcycle de udtjente batterier til 'second-life' brug i fx lokale havnebatterier og til lokal netbalancering. Battery Life-projektet bidrager til Ærøs selvforsyningsmål.
- CO2e-opgørelsen 2023 viser, at det sandsynligvis ikke er muligt at nå målet for indsatsen 'udfasning af oliefyr', hvor delmålet er udfasning af 50% af oliefyrene i Ærø Kommune i 2025 ift. 2019. I 2023 var der en reduktion på 26% ift. 2019. Der mangler at blive udfaset 237 oliefyr, hvis vi skal nå 50% målet.
- CO2e-opgørelsen for kommunen som virksomhed 2023 viser, at energiforbruget i kommunens bygninger er reduceret med 8% siden 2019. Det betyder, at der stadig skal gøres en indsats for at energioptimere kommunens bygninger, hvis vi skal nå delmålet om 15% reduktion af energiforbruget i kommunens bygninger i 2025. Som tiltag er der indkøbt et energistyringsværktøj, 'EnergyKey'. EnergyKey skal hjælpe til at overvåge energiforbruget i kommunens bygninger, så unødigt forbrug kan hindres.

Indsatsområdet 'transport':

- Det har været en langsom opstart med den offentlige ladeinfrastruktur til elbiler på Ærø, men nu er der kommet fart på det private marked. Ærø har nu tre ladeoperatører, som har opsat minimum 14 forskellige ladesteder med 36 offentlige ladepunkter.
- Det går stødt fremad med udskiftning af kommunens bilflåde til elbiler. I 2021, da det blev vedtaget at den kommunale bilflåde skal være emissionsfri senest ved udgangen af 2029, var der 55 fossilmotorer, 3 elbiler og 2 hybridbiler. I 2023 var der 40 fossilmotorer, 15 elbiler og 1 plugin-hybrid. Det betyder, at foruden en opnormering på 12 elbiler, så er bilflåden reduceret med 4 biler. Der bliver løbende sat ladestander op på de steder, hvor bilerne bliver udskiftet.

- Det kommunale cykelprojekt er godt i gang, og udlånscyklerne er i sommerhalvåret fuldt booket med venteliste. 99 medarbejdere deltog i Vi Cykler til Arbejde kampagnen i maj og cyklede samlet 12.615 kilometer. De mange kilometer viser, at der er CO2 at spare ved at fokusere på medarbejders transport til/fra arbejde.
- Der er fremdrift i færgeprojektet E-ferry Twins. Dog vil delmålet om at 50% af de kommunale færger er omstillet til fossilfri drift i 2025 vil ikke blive opfyldt. Ifølge tidsplanen for E-Ferry Twins projektet forventes begge færger på ruten Ærøskøbing-Svendborg idriftsat i 2027. Dermed forventes delmålet, om at 75% af de kommunale færger er omstillet til fossilfri drift i 2030, opfyldt før tid.
- Den nuværende buskontrakt udløber i 2027. De indledende processer til et nyt udbud, for fossilfri busdrift, startes op i efteråret 2024.
- Delmålet om at Birkholmsholmsposten udbydes med fossilfri drift i 2025 er delvist nået. I 2023 er der indgået aftale om fossildrift af ruten Marstal-Birkholm i 6 år med mulighed for forlængelse i yderligere 6 år. I kontrakten er der sat krav om, at hvis optionen på forlængelse tages i brug, skal ruten besejles emissionsfrit fra 2029. Hvis ikke kontrakten forlænges går det i udbud på emissionsfri drift i 2029.
- Der er sket en stigning i udledningen fra personbiler på 7 tons fra 2022 til 2023. Der er ingen lokale indsatser i gang for at understøtte tiltag, der opfordrer til fossilfri privatbilisme.

Indsatsområdet 'landbrug og arealanvendelse':

- Skovprojektet ved Skovby realiseres. Finansieringen til de cirka 16 ha nye skov er på plads. Den nye skov rejses ved Skovby tæt på Søbygaard og Naturstyrelsen er ejer af skoven og står for driften. Skoven bliver en offentlig tilgængelig statskov. Der mangler stadig 14 hektar for at opfylde delmålet om 30 hektar inden 2030.
- Delmålet om, at der er foretaget en undersøgelse af muligheden for at etablere et sektorkoblet pyrolyseanlæg på Ærø er endnu ikke påbegyndt. Det påtænkes at koble undersøgelsen op med den nye partnerskabsaftale mellem de 10 fynske kommune, L&F Centrovic, Patriotisk Selskab og Dansk Familielandbrug. En af de tre spor i aftalen handler om biomasse, hvor pyrolyse bl.a. indgår.

Indsatsområdet 'forbrug':

- Der har i foråret 2024 været afholdt 4 'Hverdagens Klimatopmøder' i samarbejde med Ærøs lokalråd med i alt 125 deltagere. Klimamøderne har haft fokus på at reducere husstandsforbrug og er dermed med til at opfylde målet om understøttelse af tiltag, som kan reducere klimabelastende forbrug på Ærø.
- Der har det sidste 1,5 års tid været fokus på at reducere forbrugsindkøb i kommunen ved at nedsætte leveringsdage samt lave større centrale indkøbsaftaler.
- De indledende processer til udarbejdelse af et handlingskatalog for reducere forbrug i Ærø Kommune er påbegyndt, men handlingskataloget vil ikke foreligge i 2024. Handlingskataloget forventes færdigt i løbet af 2025. Et handlingskatalog vil hjælpe med at give en fælles retning for hvilke produkter, vi ønsker at købe i kommunen.
- En revurdering og/eller revision af klimaplanen afventer nye retningslinjer om revision af DK2020 klimaplaner fra Klimaalliancen. En mere detaljeret beskrivelse af indsatsområdet 'forbrug' bliver derfor først indskrevet, når klimaplanen revideres.

Indsatsområdet 'klimatilpasning':

- Indsatsområdet for klimatilpasning er kommet maksimalt i fokus efter stormfloden i oktober 2023. Der er indsendt budgetforslag til udarbejdelse af en klimatilpasningsplan. En klimatilpasningsplan vil give et overblik over nødvendige indsatser for at opfylde målet om at Ærø Kommune i 2050 er tilpasset klimaforandringerne. Derudover vil en klimatilpasningsplan bidrage til at udvælge og kvalificere klimatilpasningsprojekter samt prioritere projekterne efter mest nødvendige.

Historik:

Kommunalbestyrelsen vedtog følgende klimamål den 18. august 2021:

2025 - Ærø Kommune som virksomhed er CO2e-neutral og fossilfri på el og varme.

2030 - Ærø Kommune som virksomhed er CO2e-neutral og fossilfri (ekskl. færgerne)

- Ærø Kommune som geografisk område er CO2e-neutralt, fossilfrit og selvforsynende med vedvarende energi i el- og varmesektoren

2035 - Ærø Kommune som virksomhed er CO2e-neutral og fossilfri (inkl. færgerne)

2040 - Ærø Kommune som geografisk område er CO2e-neutralt.

Klimamålene er samlet i Ærø's Klimaplan 2022, som blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 12. oktober 2022.

Retsgrundlag:

Klimaloven - LBK nr 2580 af 13/12/2021

Tværgående politikker:

Ærø's Klimaplan 2022.

Visionsplan for Ærø's Energiforsyning.

Udviklingsstrategien.

Økonomi:

Ingen.

Sagen afgøres af:

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling:

Teknisk afdeling indstiller, at status på implementering af klimaplanen tages til efterretning.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget anbefaler, at status på klimaplanen tages til efterretning.

Beslutning på Økonomi- og erhvervsudvalget 05-09-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalgets indstilling anbefales godkendt.

Beslutning på Kommunalbestyrelsen 18-09-2024

Økonomi- og erhvervsudvalgets indstilling blev godkendt.

Bilag

Overordnet status for klimamål pr. 01.07.24

Ærø's_Klimaplan_2022

Punkt 9: CO2e-opgørelser for Ærø 2023

S2024-2116

Indledning:

Gennemgang og godkendelse af CO2e-opgørelserne for Ærø Kommune som virksomhed i 2023 og Ærø kommune som geografisk område i 2023.

Sagsfremstilling:

Teknisk afdeling har fået udarbejdet en CO2e-opgørelse for Ærø Kommune som virksomhed og en CO2e-opgørelse for Ærø kommune som geografisk område.

CO2e-opgørelserne bliver, blandt andet, brugt som datagrundlag for opfølgning af klimareduktionsmålene i Ærø Klimaplan samt målene for selvforsyning af Ærø energi sektor.

CO2e-opgørelserne viser, at der har været et fald i CO2e-udledningen både for kommunen som virksomhed, og for kommunens geografiske område. Den reducerede CO2e-udledning i 2023 skyldes primært, at emissionsfaktoren for el er blevet væsentlig mindre i 2023 pga. en høj andel af elproduktion fra sol og vind, samt at der har været et mindre brændstofforbrug til Ærøfærgerne.

CO2e-opgørelsen for 2023, viser desuden også, at Ærø elforbrug var selvforsynende med vedvarende energi på månedsbasis.

CO2e-opgørelse for Ærø Kommune som virksomhed 2023

CO2e-udledningen for Ærø Kommune som virksomhed udgjorde i 2023 samlet 9.535 tons.

Udledningen er fordelt på følgende:

- Kommunens transportudledninger: 9.476 tons
- Udledning fra el- og varme i kommunens bygninger: 59 tons

CO2e-opgørelsen viste, at der fra 2022 til 2023 har været et samlet fald i udledningen for kommunen som virksomhed på 716 tons, svarende til 7%.

CO2e-opgørelse for Ærø kommune som geografisk område 2023

CO2e-udledningen for Ærø som et samlet geografisk område udgjorde i 2023 i alt 42.269 tons.

Udledningerne er fordelt på følgende:

- El (ekskl. forbrug til varme og transport): 2.516 tons.
- Varme: 1.809 tons
- Transport: 18.673 tons
- Landbrug: 18.938 tons
- Affaldsdeponi: 168 tons
- Spildevand: 164 tons

CO2e-opgørelsen viste, at der fra 2022 til 2023 har været et samlet fald i den geografiske udledningen på 2.029 tons CO2e, svarende til 4,6%.

Historik:

Kommunalbestyrelsen vedtog den 18. august 2021 følgende klimamål:

2025 - Ærø Kommune som virksomhed er CO2e-neutral og fossilfri på el og varme.

2030 - Ærø Kommune som virksomhed er CO₂e-neutral og fossilfri (ekskl. færgerne)

- Ærø Kommune som geografisk område er CO₂e-neutralt, fossilfrit og selvforsynende med vedvarende energi i el- og varmesektoren

2035 - Ærø Kommune som virksomhed er CO₂e-neutral og fossilfri (inkl. færgerne)

2040 - Ærø Kommune som geografisk område er CO₂e-neutralt.

2050 - Ærø Kommune som geografisk område er tilpasset klimaforandringerne.

Klimamålene er samlet i Ærøs Klimaplan 2022, som blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 12. oktober 2022

Retsgrundlag:

Klimaloven - LBK nr 2580 af 13/12/2021

Tværgående politikker:

Ærøs Klimaplan 2022

Visionsplan for Ærøs energiforsyning

Økonomi:

Ingen.

Sagen afgøres af:

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling:

Teknisk afdeling indstiller, at både CO₂e-opgørelsen for Ærø Kommune som virksomhed 2023 og CO₂e-opgørelsen for Ærø kommune som geografisk område 2023 godkendes.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget anbefaler, at både CO₂e-opgørelsen for Ærø Kommune som virksomhed 2023 og CO₂e-opgørelsen for Ærø kommune som geografisk område 2023 godkendes.

Beslutning på Økonomi- og erhvervsudvalget 05-09-2024

Et flertal i Økonomi- og erhvervsudvalget anbefaler, at Teknik-, miljø- og havneudvalgets indstilling godkendes.

Administrationen undersøger muligheden for at opgøre udledningen i forhold til boliger.

Bent Juul Sørensen kan ikke tage CO₂ opgørelsen til efterretning, idet han ønsker at udledningen i forhold til boliger medtages som en særskilt kategori i CO₂ opgørelsen.

Beslutning på Kommunalbestyrelsen 18-09-2024

Der blev stemt om indstillingen fra flertallet i økonomi- og erhvervsudvalget.

For stemte: Liste A, C, F, M, P, O, Iza Alfredsen og Carl Jørgen Heide (14 stemmer)

Imod stemte: Liste Æ (1 stemme)

Forslaget var hermed vedtaget.

Bilag

CO2e-opgørelse for Ærø Kommune som geografisk område 2023 - 2024.07.03

CO2e-opgørelse for Ærø Kommune som virksomhed 2023 - 2024.07.01

Punkt 10: Salg af grund - Matr. nr. 78 St. Rise By, Rise, Kirkeballevvej 11, 5970 Ærøskøbing

S2021-10418

Indledning:

Stillingtagen til fastsættelse af ny mindstepris på byggegrund beliggende Kirkeballevvej 11, 5970 Ærøskøbing.

Sagsfremstilling:

Kommunalbestyrelsen besluttede den 19. januar 2022 af sælge matr.nr. 78 St. Rise By, Rise beliggende Kirkeballevvej 11, 5970 Ærøskøbing.

Grunden er ubebygget. Tidligere beboelse er nedrevet af Ærø Kommune. Grunden er 461 kvm. og egnet til opførelse af et tinyhouse, en garage eller lign. mindre byggeri.

Med henvisning til ejendommens byggeretsværdi og at der er betalt tilslutningsbidrag til offentlig kloak på ejendommen, blev mindsteprisen i 2022 fastsat til 100.000 kr. Da salgsprisen skal tillægges moms er den faktiske udbudspris 125.000 kr. Der har været interesse for køb, men det vurderes, at den fastsatte udbudspris er for høj set i forhold til grundens størrelse og beliggenhed.

En mere realistisk udbudspris kunne være 48.000 ex. moms svarende til 60.000 kr. incl. moms.

Omkostningerne til handlen deles mellem køber og sælger.

Historik:

Jf. ovenstående.

Retsgrundlag:

Bekg. nr. 396 af 03.03.2021 om offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens faste ejendomme.

Tværgående politikker:

Ingen.

Personaleforhold:

Ingen.

Økonomi:

Indtægt fra salg af byggegrunde og udgift til handelsomkostninger er ikke indarbejdet i kommunens budget med henvisning til usikkerheden herved.

Indtægter og udgifter fra et salg medtages ved først kommende budgetopfølgning.

Økonomisk påtegning:

Løn og Økonomi er enig i ovenstående beskrivelse.

Sagen afgøres af:

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling:

Teknisk afdeling indstiller, at matr.nr. 78 St. Rise By, Rise beliggende Kirkeballevej 11, 5970 Ærøskøbing, udbydes til salg til en mindstepris på 60.000 kr. incl. moms. Omkostningerne til handlen deles mellem køber og sælger.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget anbefaler, at matr.nr. 78 St. Rise By, Rise beliggende Kirkeballevej 11, 5970 Ærøskøbing, udbydes til salg til en mindstepris på 60.000 kr. incl. moms. Omkostningerne til handlen deles mellem køber og sælger.

Beslutning på Økonomi- og erhvervsudvalget 05-09-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalgets indstilling anbefales godkendt.

Beslutning på Kommunalbestyrelsen 18-09-2024

Økonomi- og erhvervsudvalgets indstilling blev godkendt.

Bilag

Matr. nr. 78, St. Rise By, Rise, Kirkeballevej 11, 5970 Ærøskøbing

Punkt 11: Strandskoven - Anmodning om afklaring omkring servitut

S2014-17491

Indledning:

Stillingtagen til anmodning fra ejer af Strandskoven, Alexander Lindhart, om at godkende at servituten vedr. drift af sommeretablisement på Strandskoven aflyses eller om, at der udstedes et påbud om at overholde servituten.

Sagsfremstilling:

Ejer af Strandskoven, Alexander Lindhardt, har pr. mail af 3. maj 2024 skrevet følgende:

"Jeg skal hermed meddele Ærø Kommune at jeg stadig ikke lever op til servituten fra 1920 fsva pligten til at drive "sommeretablisement" på Strandskoven og skal derfor bede Ærø Kommune om at godkende at servituten aflyses eller udstede et påbud.

Ved eventuelt udstedelse af påbud bedes Ærø Kommune helt præcist definere hvad et sommeretablisement er samt hvilke relevante betingelser Ærø Kommune vil stille, herunder eventuelle krav til åbningstider, sæson, aktiviteter og sortiment.

Det kan oplyses at der ikke har været drevet "sommeretablisement" i den tid som jeg har været ejer af bygningen (siden 2005) og heller ikke i mange år forud hvor brugen nok må karakteriseres som en art festlokale uden offentlig adgang. Jeg henviser i den forbindelse til min advokats brev til Ærø Kommune i december 2022.

Jeg er ikke interesseret i en alternativ servitut med andre anvendelsesbetingelser, medmindre denne kan begrænses til bygningen opført i 1989. For denne bygning kan en anvendelse som skitseret i forslag til en ny deklaration fremsat i sommeren 2023 af kommunens advokat Mads Kromann formodentlig godkendes.

Der har været forhandlinger med forskellige mulige købere af Strandskoven samt løbende forsøg på at finde en lejer/forpagter til stedet. Disse forhandlinger besværliggøres desværre af usikkerheden omkring 1920 servituten.

Servitutens anden bestemmelse omhandlende offentlighedens adgang har altid været overholdt og skal naturligvis fortsat være gældende."

Servituten

Det fremgår af servituten fra 27.09.1920, at ejere af parcellen matr.nr. 69e Ærøskøbing markjorde er:

.. "pligtige at drive den her solgte ejendom som sommer-etablisement og pligtig forsvarlig og pænt at holde anlægget som offentlig park og skov med fri adgang for alle og enhver hertil og til den udenfor samme værende strandbred"...

.."endvidere ere pligtige forsvarlige at holde den på parcelkortets sydøstlige del angivne vej, hvortil ejeren af matrikelnr. 69d har fri færdsel, kørende såvel som gående"..

Påtaleretten meddeles samtidig Ærøskøbing byråd.

Juridisk vurdering.

Advokat Jørgen Jørgensen udfærdigede i 1999 et notat om muligheden for at håndhæve servituten og anbefalede at anvende planlovens bestemmelser om håndhævelse.

Focus advokater vurderer på vegne af ejer, at kommunen har udvist passivitet i forhold til drift af sommeretablisement og påtalerettet dermed er bortfaldet. Subsidiært menes at samfundsudviklingen har overhalet servitutens indhold indenom. Ligesom der kan være ugyldighed med henvisning til det planretlige princip om interessebortfald.

Advokat Mads Kromann har på kommunens vegne vurderet sagen og finder ikke, at der er passivitet med henvisning til at kommunen har behandlet sagen hver gang, der er modtaget en henvendelse herom, og fortsat har en interesse i at der er restauratørvirksomhed i kommunen. Det angives dog også, at det vil altid vil være en konkret vurdering fra domstolens side.

Mht. deklarationens ordlyd medgives det, at den ikke er tidssvarende, men at kommunen har udarbejdet et forslag til en opdateret servitut, som ejer har afslået.

Mads Kromann vurderer, at kommunen indirekte har dispenseret fra deklarationens krav om et sommeretablissement ved ikke at have krævet at det finder sted. Det vurderes også, at kommunen formentlig fortsat kan kræve, at servitutten opretholdes med henvisning til dens "ånd", som man ikke har givet afkald på at påberåbe sig.

Det vurderes ikke, at der er juridisk grundlag for et påbud, da man ikke kan tvinge nogen til at drive en restaurant, men man kan med servitutten hindre anden anvendelse.

Det foreslås, at ejer svares følgende:

"Som det måtte være dig bekendt, har der fra din side flere gange været rejst spørgsmålet omkring fjernelsen af servitutten fra 1920 på ejendommen. Dette spørgsmål har løbende været behandlet af kommunen i mere end 40 år.

Holdningen hertil, har konsekvent været et ønske om opretholdelse af servitutten i videst muligt omfang. Omvendt er kommunen bekendt med, at dele af servitutten kan syntes svære at opretholde, det er f.eks. svært at tvinge en restauratør til at drive forretning fra stedet, herunder sommeretablissement. Ærø Kommune har således indirekte dispenseret fra kravet om sommeretablissement, men på ingen måde afskåret sig fra at påberåbe sig servitutten, såfremt en ejer eller lejer påtænker en anvendelse i strid med servitutten. Dvs. at man eksempelvis ikke ved et påbud, kan tvinge nogen til at være restauratør på ejendommen, men man kan omvendt kræve ophør af en servitutstridig brug af denne. Et par tænkte eksempler kunne være drift af automobilværksted eller lægehus.

Ærø Kommune har tidligere stillet forslag om ændring af ordlyden af bestemmelsen, se 2023-udkast fra advokat Mads B. K. Kromann, og står fortsat ved dette tilbud. Den af dig foreslåede arealmæssige begrænsning til 1989-tilbygningen kan til gengæld ikke accepteres. Da der, så vidt kommunen er orienteret, ikke sker nogen servitutstridig brug af ejendommen, anser kommunen det ikke relevant at udstede et påbud."

Historik:

Den 6. august 2024 foreslår ejer, at afgive en del af Strandskovens grund, således der kan etableres en grussti for gående og cyklister gennem skoven, langs campingpladsens hegn, til toiletbygningen ved Vestre Strand. Samtidig vil ejer afgive et mindre rabatareal i svinget Sygehusvejen/Vestre Strandvej.

Den 17. juli 2024 udføres tilsyn i forhold til deklarationens bestemmelser om offentlighedens frie adgang til park og skov.

Den 26. juni 2023 fremsendes et forslag til en ny deklaration til ejer.

Den 28. marts 2023 afviser teknik- og miljødirektøren ejers forslag til en ny servitut og igangsætter arbejdet med at få udarbejdet en deklaration som Ærø Kommune vil kunne acceptere.

Den 14. februar 2023 fremsender ejer forslag til en ny servitut.

Den 06. februar 2023 besvares Fokus advokaters henvendelse administrativt. Der henvises til udvalgsformandens svar af 02. marts 2022 og opfordres til, at der arbejdes videre med en ny og moderniseret deklaration.

Den 19. december 2022 skriver Focus advokater på vegne af ejer, at kommunen har udvist passivitet i forhold til drift af sommeretablissement og påtaleretten dermed er bortfaldet. Subsidiært menes at samfundsudviklingen har overhalet servitutens indhold indenom. Ligesom der kan være ugyldighed med henvisning til det planretlige princip om interessebortfald. Der anmodes om fornyet dialog om sagen.

Den 04. februar 2022 holdes et møde med ejer, udvalgsformand og teknik- og miljødirektøren, hvor ejer igen spørger til muligheden for at få ophævet deklarationen. Sagen ønskes ikke politisk behandlet. Udvalgsformanden svarer efterfølgende den 02.03.2022 ejer, at der ikke kan opnås politisk flertal for en ophævelse af servitutten på Strandskoven.

Den 10. oktober 2016 henstiller Erhvervs-, teknik- og havneudvalget til ejer, at en opsat bom, som spærrer for offentlighedens adgang, skal fjernes. Ved efterfølgende drøftelse med ejer er der enighed om, at offentlighedens ret til færdsel kun er til fods. Ejer foreslår, at kommunen kan overtage en del af skoven mod at offentlighedens ret til færdsel på den resterende ejendom indskrænkes. Forslaget fremsendes ikke skriftligt til kommunens behandling.

Den 05. februar 2015 beslutter Økonomiudvalget at afslå en ny ansøgning om ophævelse af deklarationen. Kommunen tilbyder ejeren, at deklarationen kan ændres, således at stueplanen kan anvendes til erhverv med offentlig adgang, såsom galleri, café, koncerter, kunststillinger, selskabslokaler, m.m. Der skal fortsat være offentlig adgang til udenomsarealerne.

Den 16. august 2006 beslutter Kommunalbestyrelsen at henlægge en sag om ansøgt ophævelse af deklarationen alternativt ændring af deklarationen efter dialog med ansøger Alexander Lindhart. Teknik- og Havneudvalget indstillede dengang, at 1. og 2. sal måtte benyttes som fritidsbolig, men at der fortsat skulle være fri adgang til udenomsarealer og udformes en ny servitut. Sal og tilbygning skulle anvendes til publikumsrettede formål.

Den 11. februar 1999 pålægges samme ejer at etablere sommeretablisement i perioden 01. maj 1999 - 30. september 1999 efter en juridisk vurdering. Ejer klager over tidsafgrænsningen, som ikke fremgår af deklarationen. I 1999 og 2000 søgte Ærøskøbing Kommune at få undersøgt den juridiske fortolkning af den tinglyste klausuls begreb "sommeretablisement". Den 10. februar 2000 henlægges sagen.

Den 01. juni 1998 ansøger daværende ejer om at få fjernet klausulen, da han ikke har kunnet sælge ejendommen og forpagteren er stoppet.

Den 10. september 1987 beslutter Kommunalbestyrelsen at pålægge den dengang værende ejer at opfylde deklarationens bestemmelser.

Den 18. december 1985 beslutter Økonomiudvalget, at udvalgets beslutning af 05.10.1982 om benyttelses- og adgangsservitut fastholdes.

I de kommende år opstår forslag til forskellig benyttelse af ejendommen, som enten opgives eller afslås, herunder etablering af et mini Legoland.

Den 18. januar 1984 beslutter Teknisk udvalg, at man ikke kan anbefale etablering af 3 lejligheder i hovedbygningen.

Den 05. oktober 1982 beslutter Økonomiudvalget, at såfremt ejer har planer om at anvende eller sælge ejendommen til et andet formål, vil man være villig til i det konkrete tilfælde at overveje, om der kan lempes på beskyttelsesservitutten.

Den 12. august 1982 beslutter Kommunalbestyrelsen at man hverken vil erhverve ejendommen eller ophæve servitutten.

Den 13. august 1981 beslutter Kommunalbestyrelsen at pålægge den dengang værende ejer at opfylde deklarationens bestemmelser.

Retsgrundlag:

LBK nr. 572 af 29.05.2024 om planlægning §43.

Servitut af 27.09.1920.

Tværgående politikker:

Ingen.

Personaleforhold:

Ingen.

Økonomi:

Håndhævelse af deklarationen vil kræve indkøb af advokatbistand. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at fastsætte økonomien herved.

Sagen afgøres af:

Hvis Teknik-, miljø- og havneudvalget indstiller, at der skal ske håndhævelse af servitutten eller at servitutten skal ophæves, afgøres sagen af Kommunalbestyrelsen.

I fald udvalget ikke finder anledning til at foretage sig yderligere, afgøres sagen af fagudvalget.

Indstilling:

Teknisk afdeling indstiller, at henvendelsen besvares som foreslået af Mads Kromann i ovenstående sagsfremstilling.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget godkender, at henvendelsen besvares som foreslået af Mads Kromann i ovenstående sagsfremstilling. Udvalget bemærker desuden, at der bør følges op på offentlighedens adgang ifølge servitutten.

Bilag

Strandskoven

Strandskoven 2024 afståelse af en del af matriklen til Ærø Kommune

Brev til Ærø Kommune af 19. december 2022

Strandskoven - anmodning om ophævelse af servitut eller håndhævelse

Deklaration

Kort Strandskoven

Deklaration UDKAST_26. juni 2023

Punkt 12: Orienteringspunkter august 2024

S2022-10920

Indledning:

Orienteringspunkter til Teknik-, miljø- og havneudvalget august 2024.

Sagsfremstilling:

Havnefogedens rapport

Til orientering fremlægges havnefogedens rapport nr. 8 samt statistik for juli.

Orientering om afgørelse på klage over Kommuneplantillæg

I forbindelse med høringen af Kommuneplantillæg Byer og landsbyer, Fornyet høring bymidteafgrænsning i Marstal og Ærøskøbing, kommuneplanramme HV.BL1 - Haven by, landsbyafgrænsning Haven, SØ.R2 - Måehallen ved Søby, ÆR.OF18 - Parkeringsplads ved Vestre Allé, til kommuneplan 2009-2021 for Ærø Kommune, blev der klaget over, at der ikke var redegjort tilstrækkeligt for trafikafviklingen og påvirkningen af bymiljøet.

Planklagenævnet har den 26. juni 2024 fremsendt afgørelse på sagen.

Klager har ikke fået medhold, da Planklagenævnet vurderer at redegørelsen i forslaget til kommuneplantillægget opfylder kravene i planlovens § 11 e stk. 6 i forhold til udvidelsen af bymidten i Marstal med arealet på havnen, herunder kravet om, at konsekvenserne for bymiljøet og afviklingen af trafikken skal beskrives, jf. § 11 e, stk. 6, nr. 4.

Status på arbejdet med stormflodsprojekterne.

De godkendte stormflodsprojekter er lige nu i udbudsproces, så de kan gennemføres i efteråret 2024. Status er således:

Urehoved

- Tilbudsfrist var 9. august
- 9 entreprenører var indbudt
- 3 afgav bud
- Ommel Maskinstation var lavestbydende. Tilbudssum under budget.
- Anlægsstarten var planlagt til 12. august hvilket er udsat til primo september da de ikke alle tilladelser er på plads. Miljømyndigheden har f.eks. påpeget at vejtraceet i genopretningsprojektet ikke er sammenfaldende med det oprindelige vejtrace og det påvirker fredningerne på tilstødende arealer.
- Det holdes opstarts/projektgennemgangsmøde med Ommel Maskinstation

Havsmarken

- Tilbudsfrist var 9. august
- 6 entreprenører var indbudt
- 3 afgav bud
- Marius Petersen var lavestbydende. Tilbudssum under budget.
- Det holdes opstarts/projektgennemgangsmøde med Marius Pedersen uge 34
- Anlægsarbejdet opstartes primo uge 36

Drejet

- Tilbudsfrist 16. august
- 6 entreprenører er indbudt
- Foreløbigt har en meldt afbud og en anden overvejer afbud da det er svært at skaffe sten.
- Anlægsstarten er planlagt til 2. september

Strandvejen

- Tilbudsfrist 20. august
- 8 entreprenører er indbudt
- Foreløbigt har 2 meldt afbud.
- Anlægsstarten er planlagt til 11. september

Borgnæs Møllevej

- Projekt sendes til kommunens granskning 19. august 2024
- Sendes i udbud 23. august
- 10 entreprenører indbydes
- Tilbudsfrist 13. september
- Anlægsstarten er planlagt til 7. oktober

Økonomi:

Ingen.

Sagen afgøres af:

Teknik-, miljø- og havneudvalget.

Indstilling:

Teknisk afdeling indstiller, at orienteringerne tages til efterretning.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Teknik-, miljø- og havneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

Statistik juli 2024

Planklagenævnet - Afgørelse vedr. klage over manglende redegørelse for trafik og bymiljø - Byer og landsbyer - Bymidte

Punkt 13: Godkendelse af referat

S2020-11327

Sagsfremstilling:

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive ved at trykke godkend.

Aktuel beslutning på Teknik-, miljø- og havneudvalget 22-08-2024

Godkendt.